

ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

УДК 378.011.3-051:78

DOI 10.31654/2663-4902-2023-PP-2-160-166

Йотка В. В.

аспірантка кафедри педагогіки, початкової освіти,
психології та менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
borisyuk.vv@ndu.edu.ua
orcid.org/0000-0003-2182-110X

НАУКОВА ШКОЛА ПРОФЕСОРА О. Я. РОСТОВСЬКОГО

У статті висвітлюється науковий доробок доктора педагогічних наук, професора О. Я. Ростовського, його внесок у розвиток музичної педагогіки України та очолювану ним наукову школу з теорії та методики музичної освіти. Зроблено детальний огляд на інноваційні підходи науковця в освіті, серед яких слідування принципу музичного виховання дітей на основі національної культури, дослідження проблеми гуманізації музичної освіти, значний внесок у вивчення та систематизацію історії вітчизняної та західноєвропейської музичної педагогіки, впровадження хореографії як спеціальності навчання у педагогічному інституті, робота над проблемами ізоляції музично-педагогічної освіти та шкільної музичної педагогіки та пропонувані шляхи подолання труднощів.

Представлено бачення та оцінку наукової школи від провідних науковців дотичних галузей: дослідниці наукових шкіл мистецького спрямування О. М. Олексюк, дослідниці регіональних контекстів та вимірів культуротворчості О. А. Кавунник, дослідників історії Ніжинської вищої школи Г. В. Самойленка та О. Г. Самойленка. Подано результати наукових пошуків лабораторії музичної освіти, що була ядром та прототипом наукової школи О. Я. Ростовського.

Детально розглянуто інновації науковця, представлені у дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук на тему «Педагогічні основи керування процесом музичного сприймання школярів». Розглянуто та проаналізовано тематику кандидатських дисертацій, що були написані й захищені під керівництвом О. Я. Ростовського його учнями та послідовниками, встановлено спільність та послідовність їх тематик, що у подальшому веде до розширення наукової парадигми, в якій функціонує школа та накопичення все більшої кількості цінних наукових знань, носіями та розповсюджувачами яких є представники наукової школи.

Ключові слова: наукова школа, професор О. Я. Ростовський, наукова школа професора О. Я. Ростовського, теорія і методика музичної освіти.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення музична педагогіка як галузь науки є недооціненою за своєю важливістю та все ще не посідає належного місця в сучасному світі. Однак розвиток цієї галузі в Україні не був би таким швидким і якісним без внеску вчених, які створили власні наукові школи та концепції. Олександр Ростовський – один із таких вчених, і його наукова школа здійснила значний вплив на формування та розвиток наукової думки у царині теорії та методики музичної освіти.

Центральною проблемою даної статті є аналіз наукової спадщини Олександра Ростовського та визначення її впливу на сучасну науку. Досліджуючи концепції,

підходи та методологію О. Ростовського, можна проаналізувати, які ідеї були новаторськими для свого часу, як вони вплинули на подальший розвиток музичної педагогіки, а також як вони залишають свій слід у сучасних дослідженнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню наукової школи О. Ростовського присвячено не так багато наукових джерел, попри існування школи у сучасному інформаційному світі. Такими джерелами є роботи авторства О. Олексюк (огляд українських наукових шкіл у вищій мистецькій освіті), Г. Самойленка та О. Самойленка (дослідження історії Ніжинської вищої школи, включно з оглядом наукових шкіл), О. Ростовська (дружина науковця, автор спогадів про нього), О. Коваль та Ю. Дворник (представники наукової школи О. Ростовського, біографи вченого та продовжувачі його справи), О. Кавунник (дослідження культуротворчої регіоналістики).

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Сучасна наука, зокрема у галузі музичної педагогіки, потребує більш глибокого осмислення витоків та джерел сучасного наукового знання, усвідомлення його тягlosti.

Метою даної статті є огляд і аналіз наукової школи Олександра Яковича Ростовського, вивчення ключових напрямків досліджень та діяльності наукового об'єднання під його керівництвом.

Виклад основного матеріалу. О. Я. Ростовський був новатором у галузі музичної освіти та музичної педагогіки буквально у всіх своїх підходах: він першим декларував принцип музичного виховання дітей саме на базі національної культури – в першу чергу народної музики. Також утверджував ідею симбіозу глибокого знання досягнень науки та практики зі свободою творчості вчителя [7, с. 5].

У докторській дисертації та у всіх наукових публікаціях О. Я. Ростовський декларував аксіоми, що випереджали свій час. Так, вчений стверджував: "музика є одним із наймогутніших засобів виховання, що надає естетичного забарвлення всьому духовному життю людини" [8, с. 1], пояснюючи це у контексті духовної культури, де естетичні, моральні та світоглядні цінності є важливими елементами суспільства, а музика виступає як інтонаційний спосіб вираження цих цінностей [8, с. 1].

Вчений зробив значний внесок в дослідження історії вітчизняної та західноєвропейської музичної педагогіки: представив систему періодизації розвитку музично-педагогічної освіти, в основу якої поклав концепції та підходи дослідників історії педагогіки сучасності [4].

Першим в Україні у 1990 році обґрунтував потребу та ініціював відкриття спеціальності "Хореографія" у педагогічному інституті [6].

У своєму науковому доробку неодноразово звертався до проблем гуманізації шкільної освіти, чим значно випереджав час. Також відзначав нерівномірність та незбалансованість розвитку музично-педагогічної освіти (підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва) та шкільної музичної педагогіки (уроки музичного мистецтва у школі), звертав увагу на розрив між потребами шкільної практики та існуючою системою підготовки майбутніх педагогів-музикантів з причини нерівного інтересу науковців до цих двох питань: інноватизація шкільної освіти України слідувала загальносвітовим трендам, у той час як музична педагогіка інерційно ігнорувала виклики сучасності, продовжуючи розвиток традиційними шляхами [4].

Найбільш масштабною відповіддю науковця на ці виклики та необхідність реформування музично-педагогічної освіти стала книга «Теорія і методика музичної освіти» та навчальний курс для студентів з еквівалентною назвою, основне завдання якого науковець формулював так: «закласти теоретичні основи діяльності вчителя музики, необхідні йому для подальшої самоосвіти та самовдосконалення педагогічної майстерності» [9, с. 16], тобто, фактично, декларуючи необхідність навчатися протягом життя. Цей принцип використовував О. Ростовський у власній роботі та закладав його своїм учням.

Українська мистецтвознавиця та колега по цеху доцент О. Кавунник у своїй статті «Мистецько-освітні виміри інновацій професора О. Я. Ростовського», опублікованій у 2018 р., визначає інноваційні підходи науковця як такі, що мають велике значення в регіональному та всеукраїнському вимірах. Завдяки власне його діяльності та активності його послідовників свого часу було створено та нині продовжує

функціонувати й розвиватись мистецько-освітнє середовище Ніжина як сукупність музичного (інструментального) та хореографічного видів мистецтв.

Згідно з поглядами авторки, інноватика професора О. Я. Ростовського є широко направленою та включає такі компоненти, як: «фаховість, досвід, творчу інтуїцію, бачення перспективи та усвідомлення важливості розпочатої справи для розвитку національної культури, мистецтва, освіти України» [1].

У книзі «Ніжинська вища школа: сторінки історії», що є хронікою життєдіяльності Ніжинського університету авторства доктора філологічних наук, професора Г. В. Самойленка та кандидата історичних наук, доцента О. Г. Самойленка, також є опис перспективної наукової школи у галузі музичної освіти під керівництвом доктора педагогічних наук, професора О. Я. Ростовського.

Станом на рік видання – 2005 р. – автори відзначають участь у наукових пошуках об'єднання 12 викладачів факультету, 4 аспірантів, 3 пошукувачів, а також вчителів музики зі шкіл міста та студентів. Ця колаборація становила собою колектив лабораторії музичної освіти, що діяла на громадських засадах і становила собою ядро наукової школи.

Найважливішими здобутками лабораторії автори називають: розробку концепції музичного виховання школярів на основі української національної культури; підготовку шкільних програм із музики та поурочних методичних розробок для 1–4-х та 5–8-х класів, рекомендованих Міністерством освіти України для загальноосвітніх шкіл. На основі цих напрацювань лідером школи були написані посібники та підручники для кожного класу [10, с. 368].

Принагідно зазначити, що лабораторія здобула задокументоване підтвердження у вересні 2019 року – відтоді навчально-наукова лабораторія мистецької освіти є структурним підрозділом у складі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Метою її діяльності декларується залучення ширшого кола викладачів, науковців, аспірантів, магістрантів та студентів до організації та проведення наукових досліджень, розробки фундаментальних і прикладних проблем мистецької педагогіки, створення наукової бази для професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін, а також навчально-наукова діяльність, спрямована на організаційне та інформаційне забезпечення виконання студентами курсових та кваліфікаційних робіт та реалізована за принципом «навчання через дослідження». Керівником даного підрозділу є кандидат педагогічних наук, доцент Ю. Ф. Дворник – учень та дисертант професора О. Ростовського, що нині продовжує справу та примножує здобутки вчителя [5].

Визначна українська науковиця у галузі музичної педагогіки Ольга Олексюк у оглядовій статті «Феномен наукової школи у вищій мистецькій освіті» (2015 р.) приводить класифікацію існуючих нині вітчизняних наукових шкіл мистецького спрямування. За її поглядом, саме на перетині музики та педагогіки розташовується коло послідовників О. Я. Ростовського під назвою «наукова школа з теорії та методики музичної освіти» [3] – співзвучно з основоположною працею засновника школи "Теорія і методика музичної освіти", виданою в 2011 році, яку сам він, за спогадами учнів, називав «книга мого життя» [2]. Ця робота не втрачає популярності й зараз, адже є одним із найбільш обширних та систематизованих українських видань, що акумулює у собі найважливіші основи підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до професійної діяльності, засновані на ретельно проаналізованому досвіді попередників та сучасників автора, результатах спостереження та власних багаторічних дослідженнях.

О. Олексюк характеризує наукову школу професора О. Я. Ростовського як таку, котрій притаманна новизна, глибина думки та неординарність наукових підходів, а також відзначає наступні ключові аспекти діяльності наукової школи:

- спільне прагнення науковців-послідовників до впровадження у навчальний процес ефективних технологій як шкільної музичної, так і музично-педагогічної освіти у закладах вищої освіти, що готують викладачів музики;
- слідування принципу гуманізації навчальної взаємодії;
- застосування методів художньо-педагогічного спілкування;
- заохочення до виконавської активності тощо [3].

Аналізуючи вектор тематики дисертацій представників наукової школи у хронологічному порядку, відмічаємо пролонговане спрямування тем на розширення та поглиблення вивчення широкої царини музичного навчання та виховання. Для більшої об'єктивності варто почати розгляд з початків становлення О. Ростовського як науковця, а саме – з його кандидатської дисертації на тему "Естетичне виховання підлітків засобами героїчної музики", захищеної у 1979 р., та дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук на тему "Педагогічні основи керування процесом музичного сприймання школярів". У цій статті ми приділимо увагу розгляду другої наукової праці, адже саме написання докторської дисертації уособлює перехід від аналізу та обробки даних на наступний етап – генерування власних ідей, напрацювань, концепцій.

Дисертація була захищена 11 лютого 1994 року на засіданні спеціалізованої вченої ради в інституті педагогіки АПН України, а офіційними опонентами стали загальноновизнані світила у галузі музичної педагогіки та музикознавства: академік АПН України, доктор філософських наук, професор І. А. Зязюн, доктор педагогічних наук, професор Л. Г. Коваль. та доктор педагогічних наук, професор Г. М. Падалка.

У цій науковій роботі вперше була представлена розроблена автором концепція педагогічного керування процесом музичного сприймання школярів, в основу якої лягли наступні інноваційні підходи:

- Розгляд сприймання як керованого соціально-педагогічного явища, що дозволяє збільшити ефективність навчання музики в школі.
- Ставлення до музичного сприймання як до базису музичного виховання.
- Визнання провідної ролі вчителя у спільній діяльності з учнями, орієнтованій на досягнення змісту музичного твору.
- Спрямування педагогічної діяльності на низку інноваційних напрямів, серед яких: активізація музичної діяльності учнів для досягнення визначеної мети; формування естетичного ставлення учнів до музики на основі їх власної активності; звернення до музики через її життєві зв'язки з духовним, матеріальним та практичним світом людини; раціональне використання взаємозв'язків музики з іншими видами мистецтва; розкриття змісту музичних творів на основі досягнення школярами суті й закономірностей музичного мистецтва; опора вчителя на знання психологічних і художніх особливостей і закономірностей музичного сприймання; прагнення вчителя до системного аналізу педагогічного процесу, в якому його складові елементи розглядаються у їх взаємозв'язку [8, с. 10–11].

Також у дисертації було визначено та обґрунтовано:

- Закономірності керування музичним сприйманням, які відображають постійні зв'язки і залежності між діяльністю вчителя, учнів і музичним твором, який є об'єктом сприймання в навчальному процесі.
- Педагогічні умови керованого формування музичного сприймання, які є необхідними для естетичного осмислення музичного твору. Вони включають інформаційне забезпечення музичного сприймання, формування установки на сприймання, виховання вміння аналізувати музику, забезпечення взаємодії різних видів мистецтва на музичних заняттях, організацію і координацію діяльності учнів у процесі сприймання.
- Метод художньо-педагогічного спілкування як інтегруючий метод управління процесом музичного сприймання, суть якого полягає в систематичному організованні художньо-змістовного спілкування між вчителем і учнями, спрямованому на підготовку до сприймання, аналіз та обмін враженнями про музичний твір [8, с. 16–17].

Також О. Ростовський акцентував увагу на тому, що вміння слухати і чути музику не є вродженою якістю: розвиток пізнавально-творчих здібностей учнів відбувається в результаті активної музичної діяльності та цілеспрямованого аналізу музичних творів, оскільки саме через особистий творчий внесок учнів можливі глибокі переживання, естетичне задоволення, розвиток високих художніх смаків та переконань. Процес сприймання музики включає безпосередні переживання та роздуми учнів, які формуються під впливом музичного мистецтва, а також художній досвід, пов'язаний з власним виконанням. Такий підхід дозволяє розглядати сприймання як основний механізм засвоєння школярами естетичних ставлень до дійсності, які втілені

в музиці. Відповідно, головним завданням музичного виховання учнів вчений декларував формування активного сприймання музичних творів [8, с. 1].

Усього під керівництвом О. Ростовського було підготовлено та захищено 12 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Варто зазначити, що усі ці роботи розглядають музично-педагогічну науку крізь призму наукового світобачення засновника школи, чим наслідують і розширюють його власні дослідження, розвиваючи широку інфраструктуру наукового знання у визначеній парадигмі. Саме такий підхід забезпечує єдність та наскрізний розвиток наукової школи, ба більше – є системоутворюючим показником наукової школи як такої.

Таким чином, тема докторської дисертації О. Я. Ростовського – "Педагогічні основи керування процесом музичного сприймання школярів" – стає центральною темою, що об'єднує всі дисертації учнів.

Зосередження на музичному сприйманні і розвитку музично-педагогічних навичок учнів стає ключовим елементом для всіх досліджень. Кожна з кандидатських дисертацій присвячена специфічним аспектам музичного виховання, таким як формування музичної культури молодших школярів, розвиток музично-педагогічної культури майбутніх учителів початкових класів і музики, формування музичних здібностей молодших школярів, аналіз музичних стильових уявлень, підготовка учителів до інструментальної діяльності тощо.

Усі ці дослідження спрямовані на вдосконалення педагогічного процесу, створення ефективних методів і засобів музичної освіти, а також формування музичних компетенцій учнів. Всі вони спільно спрямовані на покращення музичного виховання і навчання у дитячих музичних школах та загальноосвітніх навчальних закладах, а кожна з дисертацій додає свій унікальний внесок у розвиток музичної педагогіки та музичної освіти взагалі.

Ці кандидатські дисертації глибше вивчають методи і підходи, які були розроблені та запропоновані керівником їхньої наукової школи. Вони додають нові аспекти та підтверджують значимість досліджень О. Я. Ростовського в галузі музичної педагогіки. Така спільність тематики досліджень свідчить про важливість його наукового світогляду в науковому середовищі. Послідовники його наукової школи продовжують розвивати та розширювати його наукові ідеї, що збагачує наукову спадщину та вносить внесок у розвиток музичної педагогіки. Таким чином, їхні дослідження сприяють визнанню підходів та концепцій О. Ростовського у науковому світі.

Одним із найбільш вагомих показників актуальності вчень О. Ростовського є продовження його справи учнями – усі члени наукової школи продовжують або ж протягом тривалого часу продовжували свою наукову та викладацьку діяльність на базі музичних підрозділів закладів вищої освіти у різних містах України (Чернігів, Хмельницький, Ніжин, Глухів тощо) та працюють над науковими розробками, що консолідується у царині наукових інтересів усієї спільноти, очолюваної вченим.

Також важливо звернути увагу на існування сталої тенденції у колі послідовників О. Ростовського до продовження розробки теми дисертаційного дослідження у подальших наукових пошуках протягом кар'єри. Вихідними даними є те, що тема дисертації обирається на основі інтересів аспіранта, а формулюється та коригується відповідно до досвіду наукового керівника, реалій сьогодення та актуальності й наявності недостатньо досліджених аспектів конкретної тематики. Тобто, продовження розробки дисертаційних тем у подальшому розвитку науковців свідчить про влучність та актуальність їх підбору, про врахування інтересів, доцільність та необхідність їх розробки у сучасній українській науці. Це говорить про чуття наукового керівника та вміння спрямувати молоде покоління у потрібному напрямку, задавати курс та орієнтир.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок. Доктор педагогічних наук, професор О. Я. Ростовський був визначним науковцем у галузі музичної педагогіки, ним був зроблений великий внесок у розвиток науки як особисто, так і на чолі наукової школи з теорії та методики музичної освіти. Аналіз наукового доробку професора демонструє його інтерес до широкого кола актуальних проблем та концепцій, що знаходили шляхи вирішення та розвитку протягом життя науковця.

Наукова лабораторія, що згодом переросла у наукову школу, очолювану О. Ростовським, є феноменом української науки та представила безліч надбань та здобутків музичної педагогіки, що є основою для нинішніх досліджень як учнів школи, так і інших представників наукового світу. Таким чином, наукова школа продовжує існувати у працях сучасників, забезпечуючи спадковість ідей та доповнюючи їх сучасними реаліями світобачення.

Подана стаття не вичерпує усіх питань даної теми та наштовхує на подальші наукові пошуки в галузі, більш глибокий та розгалужений аналіз наукової школи, включно з детальним оглядом наукової творчості кожного з її представників у контексті наукової парадигми об'єднання.

Література

1. Кавунник О. А. Мистецько-освітні виміри інновацій професора О. Я. Ростовського. *Теорія і методика мистецької освіти*: зб. наук.-метод. статей. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. Вип. 2. С. 7–12.
2. Коваль О. В., Дворник Ю. Ф. Мистецько-педагогічні інновації професора О. Я. Ростовського. *Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки" (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)*. Ніжин, 2021. Вип. 3. С. 116–122. URL: <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2021-PP-3-116-122>
3. Олексюк О. М. Феномен наукової школи у вищій мистецькій освіті. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. Київ, 2015. Вип. 1–2 (42-43). С. 38–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2015_1-2_8
4. Остапенко Н. І. Науковий аналіз здобутків у галузі методичного забезпечення фахової підготовки майбутніх педагогів-музикантів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*. Вип. 26. 2019. С. 113–119.
5. Положення про навчально-наукову лабораторію мистецької освіти навчально-наукового інституту мистецтв імені Олександра Ростовського Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. URL: <http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/laboratoriyy/-navchalno-naukova-laboratoriia-mystetskoj-osvity/item/5288-polozhennia-pro-navchalno-naukovu-laboratoriiu-mystetskoj-osvity>
6. Ростовська О. В. Життєва школа професора Олександра Яковича Ростовського. *Теорія і методика мистецької освіти*: збірник наукових праць. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. Вип. 5. С. 7–31.
7. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 216 с.
8. Ростовський О. Я. Педагогічні основи керування процесом музичного сприймання школярів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01. Київ, 1993. 48 с.
9. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
10. Самойленко Г. В., Самойленко О. Г. Ніжинська вища школа: сторінки історії. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя; ТОВ Видавництво "Аспект-Поліграф", 2005. 420 с.

References

1. Kavunnyk, O.A. (2018). Mystetsko-osvitni vymiry innovatsii profesora O. Ya. Rostovskoho [Artistic and educational dimensions of innovations of Professor O. Ya. Rostovsky]. *Theory and methodology of art education: a collection of scientific and methodical articles*. Vol. 2, P. 7–12 [in Ukrainian].
2. Koval, O.V. & Dvornyk, Yu.F. (2021). Mystetsko-pedahohichni innovatsii profesora O. Ya. Rostovskoho. [Artistic and pedagogical innovations of Professor O. Ya. Rostovsky]. *Naukovi zapysky – Proceedings*. Vol. 3. P. 116–122. URL: <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2021-PP-3-116-122> [in Ukrainian].
3. Oleksiuk, O.M. (2015). Fenomen naukovoi shkoly u vyshchii mystetskii osviti [Phenomenon of scientific school in higher art education]. *Neperervna profesiina osvita – Continuous professional education*. Vol. 1–2 (42-43), P. 38–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2015_1-2_8 [in Ukrainian].
4. Ostapenko, N.I. (2019). Naukovyi analiz zdobutkiv u haluzi metodychnoho zabezpechennia fakhovoi pidhotovky maibutnikh pedahohiv-muzykantiv [Scientific analysis of achievements of future teachers-musicians professional training methodical support field]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova – Scientific journal of the M.P. Drahomanov NPU*. Vol. 26, P. 113–119 [in Ukrainian].

5. Polozhennia pro navchalno-naukovu laboratoriiu mystetskoi osvity navchalno-naukovoho instytutu mystetstv imeni Oleksandra Rostovskoho Nizhynskoho derzhavnogo universytetu imeni Mykoly Hoholia [Regulations on the Educational and Scientific Laboratory of Art Education of the Oleksandr Rostov Educational and Scientific Institute of Arts of Mykola Gogol Nizhyn State University]. URL: <http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/laboratorii/navchalno-naukova-laboratoriia-mystetskoi-osvity/item/5288-polozhennia-pro-navchalno-naukovu-laboratoriiu-mystetskoi-osvity> [in Ukrainian].
6. Rostovska, O.V. (2021). Zhyttieva shkola profesora Oleksandra Yakovycha Rostovskoho [Life school of Professor Oleksandr Yakovych Rostovskyi]. *Teoriia i metodyka mystetskoi osvity – Theory and methodology of art education*. Vol. 5. P. 7–31. [in Ukrainian].
7. Rostovskyi, O.Ya. (2001). *Metodyka vykladannia muzyky v pochatkovii shkoli* [Methods of teaching music in primary school]. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian].
8. Rostovskyi, O.Ya. (1993). Pedahohichni osnovy keruvannia protsesom muzychnoho sprymannia shkoliariv [Pedagogical basics of managing the schoolchildren musical perception process]. *Extended abstract of doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
9. Rostovskyi, O.Ya. (2011). *Teoriia i metodyka muzychnoi osvity* [Theory and methods of music education]. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian].
10. Samoilenko, H.V. & Samoilenko, O.H. (2005). Nizhynska vshcha shkola: storinky istorii [Nizhyn Higher School: pages of history]. Nizhyn: Vydavnytstvo NDU im. M.Hoholia; TOB "Vydavnytstvo "Aspekt-Polihraf" [in Ukrainian].

Yotka V.

Post-graduate student at Pedagogics, Primary Education,
Psychology and Management Department
Nizhyn Gogol State University
borisyuk.vv@ndu.edu.ua
orcid.org/0000-0003-2182-110X

PROFESSOR O. ROSTOVSKYI'S SCIENTIFIC SCHOOL

The article informs about the scientific achievements of Doctor of Pedagogical Sciences, Professor O. Ya. Rostovskyi, his contribution to the development of music pedagogy in Ukraine and the scientific school on the theory and methods of music education headed by him. A detailed review of the scientist innovative approaches in education was made, including the principle of musical education of children based on national culture following, researching the problem of music education humanizing, a significant contribution to the study and systematization of the history of Ukrainian and Western European music pedagogy, the implementation of choreography as a specialty of study at the pedagogical institute, work on the problems of isolation of musical and pedagogical education and school musical pedagogy and proposed ways to overcome difficulties.

The vision and evaluation of the scientific school by leading scientists of relevant fields is presented: researcher of scientific schools of artistic direction O. M. Oleksyuk, researcher of regional contexts and dimensions of cultural creativity O. A. Kavunnyk, researchers of the Nizhyn Higher School history H. V. Samoilenko and O. G. Samoilenko. The results of scientific research of the music education laboratory, which was the core and prototype of O. Ya. Rostovsky's scientific school, are presented.

The innovations of the scientist, presented in the dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Pedagogical Sciences on the topic "Pedagogical bases of managing the process of musical perception of schoolchildren" are considered in detail. The topics of candidate theses that were written and defended under the leadership of O. Ya. Rostovsky by his students and followers are considered and analyzed, the commonality and consistency of their topics is established. It is determined that such an approach further leads to the expansion of the scientific paradigm in which the school exists and the accumulation of valuable scientific knowledge increasing, which distributors are the representatives of the scientific school.

Key words: scientific school, professor O. Ya. Rostovsky, professor O. Ya. Rostovsky's scientific school, theory and methods of music education.